

Царевица *с. ж.* кукуруза. **Царевичень** *пр.* кукурузный: (Прѣзъ Априлъ) още ся сѣе лѣтина: жито, ячменѣ, царевица, конопъ, ленъ и барабой. *Л. Д. 71 р. 183.* Едно кило царевици. *Ч. 249.* Една кула градена се съ крушюме?—Царевица-та. *Ч. 122.* Веднашъ Цона излѣзла по срѣдъ пощъ на дворѣтъ ди набере трѣсцици и да тури подъ мѣдникѣтъ, защото си варила царѣвоици. *З. 114.*

Цариградъ *имя собств.* Царьградъ. **Цареградски** *пр.* царь-градекій. **Царѣгражданинъ** *с. м.* **Царѣгражданка** *с. ж.* жителъ,—ница Царьграда: Менѣ ме, мамо, ареса Едно момиче прѣзморче, Нийдѣ му нема хубост-та, Ни в града ни в Цариграда. *Д. 76, 9—12.* Царъ царува въ Цариграда, Бяла Рада въ Буденъ града. *М. 107.* Си опаса до две зунки—цареградски. *М. 412.* Дрънополско друмѣ, Царогратско паккѣ. *Пс. 15, 436.* Лаганъ е ималъ также женѣ царигражданскѣ княгынкѣ гъркынкѣ Марѣж. *Гн. 178.*

Царовище *с. с.* царство: На ребрата му са виждаше дълбоката рана презъ която истече сичката му кръвъ и която го сведе въ мрачното царовище на Плутона (*dans le royaume sombre de Pluton*). *Т. 285.*

Царски врата *с. с.* 1) Царскія врата (въ алтарѣ). 2) Царски врати (*название иры*): „Кралою порталю, отвори порты, че ще да влѣзе царева войска“—„Че коя ми царева войска, не си отварямъ желѣзни порты“—„Кралою порталю отвори порты, ще ти дадемъ шиникъ маргаритъ, кыло жлѣтниця“—„Дрънъ, дрънъ кочія, иѣма пара въ кесѣмъ кѣщата и поляна, риза-та и до коляна“. *Ч. 7.*

Царство *с. с.* царство: Наше царство достанало, Турско царство настанало. *Д. 39, 17—18.* Бащино царство земете. *М. 85.*

Царувамъ *гл. дл.* царствую, властвую: Царъ царува въ Цариграда, Бяла Рада въ Буденъ града. *М. 107.* Царю! не царувал, с Бога не богувал! *Д. 84, 10.* И кю (да той) царюва заждно съ маже. *Д. р. 142.* Царя царува, но не управлява. *Л. Д. 72 р. 191.* Умъ царува, умъ робува (*народ. посл.*). *ib. 73 р. 220.* **Царуване** *с. с.* царствование, властвование: Скоро ви ся доврѣши царуванѣ-то. *Р. 148.*

Царщина *с. ж.* царство; царская власть: По много-то царщини си тѣкмѣтъ вѣтрѣшни-тѣ работи и гледатъ колко-то е възможно по вече да угодатъ на поданници-тѣ си. *Л. Д. 76 р. 7.* „Ако богъ да и сугено бидитъ, Ке му земинъ цару царщина-та“. *М. 50 р. 59.* Да му седнишъ кралоу на столнина, Да му седнишъ цару на царщина. *М. 67.* Благородни-тѣ, кои-то имаха сичко-то богатство въ раѣѣ-тѣ си, не даваха на царщина-та данъкъ нито една аспра. *Л. Д. 72 р. 181.* Любопытни хора пытаха мѣ често да имъ прикажѣ нѣщо за Вавилонъ, т. е. за обичаитѣ, нравитѣ, войната и доходитѣ на царщината. *Х.*